

REPOROD

www.sindikat-preporod.hr

Riječ predsjednika

Pro futuro

Kakva nas godina očekuje? Hoće li nama prosvjetarima biti bolje, jednako ili čak gore nego u 2014.? Ovih sam se pitanja naslušao u brojnim razgovorima u nekoliko siječanjskih tjedana. Bilo je i konkretnijih pitanja: hoće li nam se plaće i dalje smanjivati, prijete li nam otpuštanja, kakav ishod očekujemo od sudskih sporova u koje smo se upustili, hoće li najnoviji avanturistički potez prosvjetnih vlasti s uvođenjem produžne nastave, kao najnovijeg oblika neplaćenog rada, izazvati i reakciju školskih sindikata, vidi li se kraja agoniji oko putnih troškova? Na pitanja koja istaknuh, a bilo je i još nekih, namjeravao sam odgovoriti u završnoj riječi umaškog savjetovanja. Kako nam se tog nedjeljnog prijepodneva radni dio odužio, a u namjeri da izbjegnemo mečavu u Lici i Gorskom kotaru, odustao sam od završnog izlaganja. S nekim od premljenih, a neizrečenih odgovora, započinjem prvi ovogodišnji uvodnik.

U ovoj godini, a 2015. je i izborna godina, ne očekujemo neka nova smanjenja prosvjetarskih plaća, dizanje učiteljske i nastavničke tjedne norme ili gubitak, odnosno umanjenje, materijalnih prava. Razlozi ovome proizlaze i iz činjenice da nam se toliko toga po ovim pitanjima u školstvu, lani i preklani, nepovoljnoga već dogodilo. Prema posljednjem istraživanju agencije Ipsos Puls, provedenom u rujnu i listopadu prošle godine, 75 posto građana se protivi nekom novom smanjenju plaća zaposlenih u znanosti i obrazovanju, dok se 73 posto građana protivi smanjenju broja zaposlenih u znanosti i obrazovanju. Svaka politika koji i malčice računa s ostankom na vlasti u predizbornoj godini razmišlja i o stavovima potencijalnih birača.

U 2015. godini bi trebalo postati jasnijim kakav će biti epilog takozvanih masovnih sudskih sporova koji se, kada je riječ o osnovnom i srednjem školstvu, vode po barem tri osnove – po pitanju isplate jubilarnih nagrada, po pitanju smanjenja plaće zbog ukidanja 4, 8 i 10-postotnog uvećanja i po pitanju neisplate troškova stjecanja pedagoško-psihološkog obrazovanja. Ako konačne presude i nakon odluka Vrhovnog suda, odnosno Ustavnog suda, budu u korist radnika, lako je moguće da će se *pilot tužbe* prometnuti u *masovke*, odnosno velik broj pojedinačnih tužbi s identičnim razlogom i pravnim osnovom.

Nasilnim uvođenjem produžne nastave stvorena je prepostavka za novi spor između prosvjetnih vlasti i školskih sindikata. Radi se o uvođenju novog oblika *neplaćenog rada*. Od učitelja i nastavnika se očekuje da, ovisno o broju negativno ocijenjenih učenika, provedu dodatnih nekoliko desetina sati u dopunskom neposrednom odgojno-obrazovno radu s učenicima. Kako je temeljna prepostavka uvođenja ove novine u naš odgojno-obrazovni sustav bilo reguliranje načina na građivanja, a kako je baš ovo izostalo, vrlo je izvjestan sindikalni odgovor kojim će se nastojati zaštiti dignitet ocjene i ocjenjivanja, ali i zaštiti uspostavljenu cijenu učiteljskog i nastavničkog rada.

Sad već jednogodišnji problem, nepovoljniji načina isplate naknade putnih troškova, iziskuje bolja rješenja. Postojeća su rješenja neodrživa. Njima se velik broj zaposlenih, na duži rok, dovodi u situaciju da ne mogu izdržati samofinanciranje prijevoza na posao i s posla. Sada su u problemu zaposlenice i zaposlenici. Vrlo bi se brzo, ne nađe li se rješenje, u problemu mogle naći i brojne škole jer će stručnjake morati nadomještati nestručnjacima. Izmjena TKU-a prioritetan je ovogodišnji zadatak sindikata koji sudjeluju u radu Pregovaračkog odbora. I to svih, bez razlike jesu li ili nisu potpisali TKU.

Svaki je *kiromanski* posao nezahvalan. Sindikalna predviđanja nisu izuzetkom. Dobro obavljen posao se podrazumijeva, loše obavljen posao vodi spočitavanjima. Naše smo umaško druženje započeli inventurom protekle godine. Odgovore, *pro futuro*, predviđeli smo za kraj. Umjesto da stignu samo do onih kojima su bili namijenjeni, umaški su odgovori sada dostupni i onima koji nisu bili dijelom trodnevne istarske carolije.

UMAG SAVJETOVANJE ZA POVJERENIKE I POVJERENICE SINDIKATA PREPOROD

Od struke do pravih sindikalnih tema

Sindikat Preporod održao je u Umagu od 30. siječnja do 1. veljače savjetovanje na kojem se okupilo oko 220 povjerenika i povjerenica iz svih krajeva Hrvatske. Napočetku, kao svojevrstan uvod premijerino je prikazan video zapis „Outsourcing u pokušaju”, slikovna bilješka sindikalne akcije koja je obilježila djelovanje Sindikata Preporod u prošloj godini. Autor video-uratka je **Goran Skok**, koji je svoje iskušto sudionika i promatrača svibanjsko-lipanskih sindikalnih događanja pretočio u petnaestominutno vizualno svjedočanstvo.

Otvarami skup predsjednik **Željko Stipić** podsjetio je da je 2014. godina – dvadeseta godina postojanja Preporoda – za sve njegove članove započela u predbožićnim danima 2013. godine kada je u samo tri dana 13135 zaposlenica i zaposlenika iz osnovnih i srednjih škola svojim potpisima zatražilo smjenu ministra Željka Jovanovića.

Preporod osjeća bilo prosvjetara

– Pokazalo se još jednom da Preporod osjeća bolje od drugih sindikata raspoloženje zaposlenih u školama i da brže reagira na probleme u školstvu. Pokazalo se još jednom da članstvo i vodstvo Preporoda odlikuju hrabrost, odlučnost u postavljanju svih, pa i najtežih pitanja. Bilo je oko sindikata puno skeptika, ali polovinom godine smjenjen je napokon najlošiji i najnepopularniji minister Milanovićev Vlade.

Outsourcing – anglicam je čije je značenje samo rijetkim bilo poznato prije sindikalne svibanjsko-lipanske akcije, a danas je lakše naći iglu u plastu sijena nego čistačicu u školi koja ne zna što *outsourcing* zapravo znači. Nikada u 20 godina svoga postojanja Preporod i njegovo članstvo nisu bili u prilici sudjelovati u jednoj tako sveobuhvatnoj, zahtjevnoj i važnoj sindikalnoj akciji. Dok smo razbijali glavu kako obilježiti dvadesetgodišnjicu sindikalnog djelovanja, svojom naprasnom odlukom o izdvajajući pomoćnih poslova u javnim i državnim službama – početku privatizacije u školstvu, zdravstvu, socijali – Vlada nas je oslobođila slavljeničkih briga i pred nas stavila izazov iznalaženja pravog odgovora na na-

Na umaškom skupu napravljena je svojevrsna inventura prošlogodišnjih Preporodovih aktivnosti, a u radnome dijelu sudionici su imali priliku poslušati kvalitetna plenarna predavanja u rasponu od najavljenе kurikularne reforme do rješavanja radno-pravnih sporova i promjena u hrvatskom zakonodavstvu

javljene usuglašene poteze iz Vlade i Hrvatske udruge poslodavaca.

Odgovor je bio žestok i munjevit. Nevjerojatan je broj potpisa prikupljen i prije nego što se druga strana uopće uspjela snaći i reagirati. A cijela referendumská priča osmisljena je i vođena iz Petrinjske 59 a. Iz sindikata, kojem su godinama, s različitim adresama, pripisivani rušilački atributi, na posljeku je sagrađena veličanstvena, nikad na ovim prostorima viđena, sindikalno-građanska referendumská priča.

Ništa bez potpore građana

Još za vrijeme prikupljanja potpisa, Vlada je oduštala od *outsourcinga*, a zatim i od *spin-offa*. Čistačice, kuharice i domari nisu pretvoreni u agencijske radnike. Između bezobzirnih privatnika, potpomognutih neodgovornim političarima, između ovih „đavoljih saveznika“ i najslabije placenih radnika u javnom i državnom sektoru, ispriječilo se 17 sindikalnih organizacija i stotine i stotine tisuća građanki i građana. A sindikalni život nije stao niti 19. lipnja kada smo završili prikupljanje potpisa, niti 17. srpnja, kada smo predali naše potpise predsjedniku Sabora.

Neke su sindikalne aktivnosti prethodile referendumskoj inicijativi, neke se nisu prekidaile ni za vrijeme prikupljanja potpisa, neke su započete ili nastavljene nakon završetka svibanjsko-lipanske akcije. Među njima posebno se ističu

sveobuhvatne promjene osnovnoškolske norme i brojne izmjene i dopune Zakona o odgoju i obrazovanju. Novi osnovnoškolski Pravilnik o normi sadrži niz rješenja koja objektivno dovode tisuće i tisuće učiteljica i učitelja u nepovoljniji položaj od dosadašnjeg.

Smanjenje tjedne satnice i gubitak radnih mesta – najteže su posljedice novog Pravilnika. Da, ozbiljna je i posljedica *deletažacija* norme iz kolektivnog ugovora. Ni jednom, ni drugom, Preporod se nije bio u prilici adekvatno suprotstaviti, jer su naše sindikalne kolege inicirale na isključivanju Preporoda iz osnovnoškolskih kolektivnih pregovora. Što se i koliko može pojedinačno vidimo iz ovog primjera, a što se i koliko može postići zajedničkim nastupom vidimo iz lipanske referendumské akcije.

Izmjene i dopune Zakona o odgoju i obrazovanju sadrže ambivalentna rješenja. Pozitivnim ocjenjujemo što su u temeljnog zakonu o školstvu svoje mjesto pronašla i neka rješenja za koja smo se zalagali ili ih odavno predlagali. S prikupljenim 11 214 potpisa smo prije skoro pet godina pokušali stati na put uvođenju novouspstavljeni pedagoške mjere proizvedenog stručnog postupka. Tada nismo, ali smo 2015. ipak uspjeli.

Negativnim, zapravo poravjavajućim, u najnovijim zakonskim promjenama, smatramo stalno ignoriranje problema rada županijskih komisija za zbrinjavanje tehnoloških viškova od strane prosvjetne

vlasti. Bolju priliku da napravi nešto zaista važno aktualni ministar teško da će imati. S problemom je ministar Mornar bio na vrijeme upoznat, čak je dobio i konkretnu pomoć, ali sve je bilo uzaludno.

Dvadeseta obljetnica obilježena radno

Preporodove dvije boje, crvena i bijela, simbolički upućuju, prva na sukob, druga na pobedu. Ove su dvije boje dva desetljeća nadahnjivale stotine i stotine povjerenica i povjerenika, tisuće i tisuće članica i članova, u njihovu beskomisnom zauzimanju da konačan ishod svakog pojedinačnog sukoba bude pobjeda zakonitog postupanja i nedvosmislenog stava, pobjeda trajnog opredjeljenja za uspostavu kvalitetnijeg osnovnog i srednjeg školstva. Ignorirani, prešućivani, omaložavani, vrijedani, ni u jednom trenutku nismo pomislili na uzmicanje povlačenje, odustajanje. Danas, brojni i ugledniji no ikada, školstvu smo potrebniji no ikada – zaključio je Željko Stipić otvarajući trodnevni skup.

Nazočne je pozdravio i **Mijat Stanić**, predsjednik Nezavisnog cestarskog sindikata s kojim je prošle godine Sindikat Preporod zajednički vodio i uspješno priveo kraj u dvije referendumské inicijative – najprije prikupljanje potpisa za referendum o outsourcingu, a zatim jesenjas inicijativu „Ne damo naše autoceste!“.

Opširnije o savjetovanju na stranicama 2 i 3.

Milan Novačić

Kad imaš ovaku snagu iza sebe

Trođnevni seminar ponudio je sudionicima uistinu bogat i kvalitetan program. Tako su Preporodovi aktivisti bili prvi kojima je dr. sc. **Boris Jokić**, voditelj ekspertne radne skupine za provođenje Cjelevite kurikularne reforme za rani i predškolski, osnovnoškolski i srednjoškolski odgoj i obrazovanje predstavio ovaj vrijedan projekt, ali i govorio o modernim kretanjima u obrazovanju te odgovarao na brojna pitanja. Dr. sc. **Dragan Bagić** s Odsjeka za sociologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu govorio je o Ulozi obrazovnih sindikata u sindikalnom pokretu, a urednica i novinarka HTV-a Sunčica Findak govorila je o važnosti praćenja djelovanja školskih sindikata u medijima. **Olivera Marinković**, pravnica u Hrvatskoj zajednici osnovnih škola predstavila je okupljenima novosti u školskom zakonodavstvu, dr. sc. **Viktor Gotovac** s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu govorio je o promjenama u radnom zakonodavstvu, **Marija Zuber** iz Hrvatske zajednice računovođa i finansijskih djelatnika govorila je o obvezama sindikata prema Zakonu o finansijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, a nakon toga su troje pravnih stručnjaka odgovarali na brojna pitanja sudionika seminara.

Moderna kretanja u obrazovanju
Iz izlaganja dr. sc. Borisa Jokića, voditelja Ekspertne radne skupine za izradu kurikularne reforme, ističemo

– Tehnologija je promjenila naš život, način na koji poslujemo, kako kontaktiramo, kako se udružujemo. Obrazovanje stoga danas mora omogućiti sve više visokoobrazovanih, svi žele biti studenti bez obzira na to kakve ocjene i predznanja imaju. Obrazovanje u Hrvatskoj zasnovano je na činjenicama, ali ako je zasnovano samo na tome onda nema nikakve šanse. Jer djeca su izložena brojnim informacijama iz najrazličitijih izvora i pitanje kojima se dijete može posvetiti i škola im nije prozor u svijet. Govor se o hrvatskom obrazovanju kroz rezultate postignute na međunarodnim ispitivanjima. Naši desetogodišnji postižu iznadprosječne rezultate u njima, ali PISA pokazuje da su naša djeca ispodprosječna u sve tri domene pismenosti. Najviše razine iz matematičke pismenosti postiže manje od 7 posto naših učenika, a u Sloveniji, koja je dvostruko manja, čak 14 posto. U trećem osnovne čak 32 posto učenika ima dovoljan ili dobar iz matematike, a sustav im ne pomaze ni na koji način i s 15 godina oni su funkcionalno nepismeni. U sedmom razredu čak 59 posto učenika ima dovoljan ili dobar iz matematike. Učenici iz odgojnog predmeta imaju visoke ocjene, iz onih ostalih loše, pa kad se iz toga izvuče prosjek, imamo puno

odlikaša, ali to je zbrajanje kruški i jabuka. Opći uspjeh ne bi trebao biti nikakvo mjerilo uspjeha. U prvom razredu srednje škole 71 posto učenika ima dovoljan ili dobar iz matematike, a još gore je što ih dvije trećine ne posjeduje funkcionalno znanje. Pitanje je i pruža li obrazovni sustav svima jednake obrazovne šanse. Odgovor je jasan – ako dolazite iz deprivirane obitelji, šanse su vam male. Sustav u bivšoj državi je činio barem nešto da to eliminira i dade im šansu kroz obrazovanje, a današnji sustav je to uvelike izgubio. Ne zbog kapitalizma, jer i kapitalističke države čine sve da učenike pomoći obrazovanja izvuku iz neprivilegirane pozicije. U Hrvatska na tome ne činimo ništa.

Škola bi morala biti i odgojna i razvijati radne navike učenika, no učenici uče samo prije testa i usmenog ispitivanja prema podacima iz recentnog istraživanja, ali i oni i njihovi roditelji očekuju da će završiti na fakultetu, bez obzira na znanje ali i uz pomoć veza ili poznanstava. I kako živjeti u licemjernom društvu, veliko je pitanje.

Ako želite nešto promijeniti, mijenjajte. Budite optimistični jer promjena u hrvatskoj školi je potrebna – i sadržajna, i strukturalna. Ako se škola ne mijenja u kontekstu u kojem su djeca posve drukčija, onda nema šanse za uspjeh. Ta promjena boli, žulja, traje, neizvjesna je... Ili da ipak vjerujemo da je naše obrazovanje kvalitetno i pruža jednake prilike svima? Obrazovanje zahtjeva promjene, ali obrazovanje nikad nije skloni promjeni. I zato je pitanje što napraviti i kamo krenuti. Treba mijenjati sustav i pitanje je možemo li kao društvo izbjegći ideološke pojede, jad, bijedu i jal koji nas mori. Neki će reći da nema smisla reforme raditi u zadnjoj godini mandata ove vlasti i neka se pričeka novu vlast. No, to čekanje nikamo ne vodi. Možemo li se mi izdici iz toga da smo zemlja koja živi prošlost i u prošlosti, jer obrazovanje mora biti stvar budućnosti. Zato treba raditi supstancialne promjene, inovirati 40 godina stare programe, mijenjati način ocjenjivanja. Ne treba tražiti krivca za dosadašnje propuste i pogreške nego se obrazovni sustav treba uhvatiti u koštač s vremenom u kojem živimo. Kriva je pretpostavka da škola može rješiti sve probleme i uzeti na sebe tu ulogu.

Uloga obrazovnih sindikata u sindikalnom pokretu
Dr. sc. **Dragan Bagić**, Odsjek za sociologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu, u svom izlaganju pod naslovom „Uloga obrazovnih sindikata u sindikalnom pokretu: Europa i Hrvatska“ izložio je kratku povijest sindikalnog pokreta u Evropi i svijetu, govorio o krizi sindikata te o sindikatima i sindikalnom članstvu u Hrvatskoj. Postavio je i pitanje

kakav sindikat treba zaposlenima u obrazovanju te spomenuo takozvani asocijacijski sindikat kao novi tip sindikalnog organiziranja koji bi trebao zadovoljiti potrebe svoga članstva i omogućiti oporavak sindikalnog pokreta, jer članstvo visokoobrazovanih profesionalaca treba drukčiji pristup.

– Sindikalni pokret u svoje tradicionalne zahtjeve i rad treba uključiti nešto novo što je slično onome što rade profesionalna udruženja u svijetu. Glavna ideja je da ti novi sindikati ne razgovaraju dominantno o većoj plaći ili pravima radnika već su više zainteresirani za uvjete rada, kvalitetu profesionalnog života, za razvoj profesije. Dakle, dominantno je visokoobrazovano članstvo, žene su u većini i sve je veća njihova uloga pa to zahtjeva promjene u načinu organizacije i upravljanja u sindikatima. Ideja je da sindikat svakome treba omogućiti da realizira svoje profesionalne ciljeve. Iz toga proizlaze i zahtjevi sindikata prema poslodavcima u kojima se traže uređena pravila za individualno nagrađivanje, a ne linearno povećanje svih plaća. U kolektivnim pregovorima sve je manji naglasak na kvantitativne aspekte – postotak plaća, dodaci na plaće – a sve više na bolje radne uvjete svakog pojedinca, mogućnost razvoja karijere. Ta fleksibilizacija je vezana i uz sve veći broj žena u prosveti i zahtjeve da im se izade u susret glede organizacije radnog vremena, karijere kako bi mogle ostvariti i svoju privatnu ulogu u podizanju djece, ali i razvoj profesionalne, odnosno da im profesionalni razvoj ne trpi

zbog privatnog života, da poslodavci ulažu u dodatno obrazovanje svojih radnika, a sve te uvjete sindikati moraju artikulirati prema poslodavcima. Obrazovni sindikati, upravo zahvaljujući prihvaćanju jedne ovakve nove filozofije, sve češće imaju značajnu ulogu izvan standardnih radno-pravnih i radno-materijalnih okvira i sve više se uključuju u rasprave koje se ne tiču visine plaća, božićnice nego općenito obrazovanja pa čak i njegovih reformi. Obrazovni sindikati su u njima vrlo aktivni, jer nastoje ostvariti profesionalne zahtjeve svoga članstva. Rijetki prosvjedi koje organiziraju obrazovni sindikati zbog nekih aspekata obrazovne reforme a nisu izravno vezani za materijalna

prava, nego za sadržaj reformi – rekao je Dragan Bagić.

Kako medije pridobiti za sindikalnu stvar

Urednica i novinarka na HTV-u **Sunčica Findak** govoreci o temi *Važnost praćenja školskog sindikalnog djelovanja u medijima* željela je sindikalnim povjerenicima i povjerenicima ponuditi više savjeta i uputa o tome kako se ponašati prema medijima i kako pridobiti njihovu pažnju kako bi o sindikalnim aktivnostima što kvalitetnije informirali najširu javnost.

– Korištenje medija kao propagandnog alata je jako važno i zato morate biti glasni i artikulirani. Nedostatak komunikacijskih vještina može dovesti do negativnih rezultata, loše slike u javnosti i manjka vjere u sindikate, a to nitko ne želi. Zato treba imati efikasne alate, a odnosi s medijima ne smiju se ograničiti na objavu informacija u medijima. Treba koristiti i blogove, i internetske stranice. Potpora javnosti rezultat je odnosa sindikata s medijima i da bi se razvile komunikacijske aktivnosti koje vas afirmiraju u javnosti, morate shvatiti da se medije ne može i ne smije ignorirati jer su oni najbrži način za informiranje javnosti o vašim stavovima i aktivnostima. Publicitet koji se tako stekne može osigurati javnu podršku i realizaciju zacrtanih ciljeva.

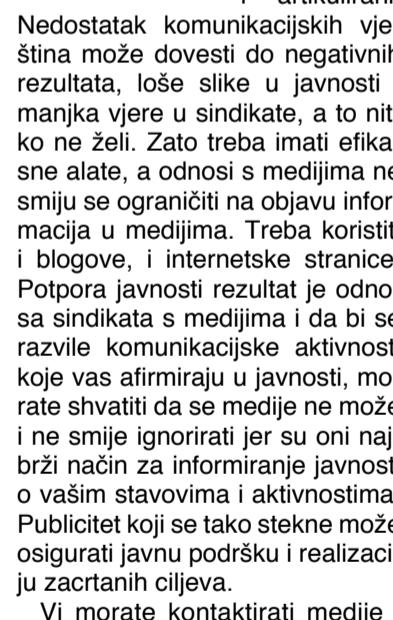
Vi morate kontaktirati medije i ne čekati da oni kontaktiraju vas. No, ne svodi se sve na sazivanje konferencija za medije, jer to može postati zamorno i nezanimljivo u određenom trenutku. Stvaranje zajedničkih strategija sindikata i medija mora biti prioritet. Da bi postali poželjan partner medijima, morate koristiti različite oblike prezentacije. U Velikoj Britaniji sindikati imaju službu za medije, svoju web stranicu na kojoj svakodnevno plasiraju svoje stavove o svim relevantnim pitanjima, u Finskoj imaju mjesecnik za učitelje, a dnevno izvještavaju javnost o svojim aktivnostima. U Njemačkoj i Danskoj tiskaju svoje tijednike i mjesечnike kako bi što bolje informirali i članstvo i širu

javnost. To košta, ali odnos s javnošću je jako važan. Zato se javljajte novinarima, uvjerite ih da imate dobru priču, poštujte činjenicu da vam često i neće reagirati na poziv, ali to je posljedica prirode njihova posla. Koristite medije selektivno, ali ne zaboravite da su svi mediji jednakovrijedni – od lokalnih do onih na nacionalnoj razini. A dobra priča je uvijek dobra, uz uvjet da je sugovornik dobar i naravno pišmen novinarka – rekla je Sunčica Findak koja je u nastavku osmisliла radionicu u kojoj su se sudionici podijelili u četiri grupe te osmisliли kampanju za svoju zamišljenu sindikalnu akciju i to za tiskane i elektronske medije te pripremili i materijale za konferenciju za tisk na kojoj su rečenu kampanju trebali predstaviti i najaviti svoje daljnje aktivnosti. Radionica je bila vrlo uspješna.

Novosti u školskom zakonodavstvu

Govoreći o novinama u školskom zakonodavstvu **Olivera Marinković**, pravnica u Hrvatskoj zajednici osnovnih škola, najprije je govorila o Zakonu o izmjenama i dopunama zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi kojim se uređuje i ustroj kombiniranih razrednih odjela, zatim provođenje odgojno-obrazovne podrške i stručnog tretmana za učenike u riziku za razvoj problema u ponašanju i

učenike s problemima u ponašanju, preciznije propisi organizacija prijevoza učenika. Govorila je i o dopunskom radu za učenike koji su ocjenom nedovoljan ocjenjeni iz najviše dva nastavna predmeta, o pravu prijelaza učenika u viši razred s jednom ocjenom nedovoljan za učenike od prvog do trećeg razreda osnovne škole, o promjenama uvjeta za učitelje predmetne nastave te za tajnike škola. U izmjenama zakona su i novi uvjeti za ravnatelje škola u članku 126 kojim se traži visoka stručna sprema, ali iznimka su one osobe koji ne ispunjavaju ovaj uvjet no u trenutku prijave na natječaj obavljaju dužnost ravnatelja u najmanje drugom uzastopnom mandatu. Objasnila je detaljno i odredbe Pravilnika o tijednim radnim obvezama učitelja i stručnih suradnika u osnovnoj školi koji je lani izazvao veliku buru. Pojasnila je, također, i radne obveze učitelja u produženom boravku, tjedne radne obveze učitelja predmetne nastave u neposrednom odgojno-obrazovnom radu kao i uvjete za vođenje pjevačkog zbora ili orkestra, za vođenje grupe koja se brine o vizualnom identitetu škole, za vođenje sportskog kluba ili školskog sportskog društva, za izvođenje programa kluba mladih tehničara ili učeničke zadruge – do dva sata tjedno. Okupljene je ukratko upoznala i sa sadržajem Kolektivnog ugovora za zapošlenike u osnovnoškolskim usta-

ljenjima, preciznije propisi organizacija prijevoza učenika. Govorila je i o dopunskom radu za učenike koji su ocjenom nedovoljan ocjenjeni iz najviše dva nastavna predmeta, o pravu prijelaza učenika u viši razred s jednom ocjenom nedovoljan za učenike od prvog do trećeg razreda osnovne škole, o promjenama uvjeta za učitelje predmetne nastave te za tajnike škola. U izmjenama zakona su i novi uvjeti za ravnatelje škola u članku 126 kojim se traži visoka stručna sprema, ali iznimka su one osobe koji ne ispunjavaju ovaj uvjet no u trenutku prijave na natječaj obavljaju dužnost ravnatelja u najmanje drugom uzastopnom mandatu. Objasnila je detaljno i odredbe Pravilnika o tijednim radnim obvezama učitelja i stručnih suradnika u osnovnoj školi koji je lani izazvao veliku buru. Pojasnila je, također, i radne obveze učitelja u produženom boravku, tjedne radne obveze učitelja predmetne nastave u neposrednom odgojno-obrazovnom radu kao i uvjete za vođenje pjevačkog zbora ili orkestra, za vođenje grupe koja se brine o vizualnom identitetu škole, za vođenje sportskog kluba ili školskog sportskog društva, za izvođenje programa kluba mladih tehničara ili učeničke zadruge – do dva sata tjedno. Okupljene je ukratko upoznala i sa sadržajem Kolektivnog ugovora za zapošlenike u osnovnoškolskim usta-

onda nema straha

novama, Pravilnika o postupku utvrđivanja psihofizičkog stanja djeteta, učenika te sastavu stručnih povjerenstava te Pravilnika o provođenju izleta, ekskurzija i drugih odgojno-obrazovnih aktivnosti izvan škole.

Promjene u radnom zakonodavstvu

Dr. sc. Viktor Gotovac s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, govoreći o promjenama u radnom zakonodavstvu rekao je da u Hrvatskoj jako puno mijenjamo zakone i propise, ali se u biti ništa ne mijenja i da su to promjene bez promjena. Imamo Zakon o radu koji je vrlo sličan prijašnjemu, ali bitno kompliranjem teksta, manje razumljiv i pun površnosti.

– Promijenjen je i Zakon o reprezentativnosti, Zakon o europskim radničkim vijećima, Zakon o sudjelovanju radnika u odlučivanju u europskom društvu i europskoj zadruzi i još neki i zanimljivo je da je sve to promijenjeno u jednome danu. Zakon o radu je restrukturiran, ali to nije dobro. U traženju novih rješenja vraćamo se na nešto što je već postojalo prije 1990. godine kao što je mogućnost premještanja radnika čime se otvorilo mnoga teorijska pitanja. Novi zakon donosi i mogućnost neravnomjernog rasporeda radnog vremena, jer to bi se moglo primijeniti i u obrazovanju gdje se može postići asimetrija u rasporedu primjerice kod školskih kuharica. Dopunski rad na jednokratnim povremenim poslovima nije dobro rješenje već i zbog toga što u državi ima jako puno nezaposlenih, a ovim se otvara mogućnost da neki rade i preko punog radnog vremena, a da neki uopće nemaju posla. Zakon uvodi mogućnost da se jednom dijelu kod radnika, koji radi u nepunom radnom vremenu kod dva poslodavca, omogući da svoja materijalna prava ne dobiju u punom iznosu nego u iznosu koji proizlazi iz omjera angažiranog radnog vremena kod svakog od poslodavaca. Zastarni rok je produljen sa tri na pet godina i to znači da neka potraživanja

koja su zastarjela odjednom opet oživljavaju na sljedeće dvije godine i to nije dobro. Kod otkaza više nema apsolutne zaštite radnika koji koriste rodiljna i roditeljska prava. Kod sudskog raskida ugovora o radu maksimalni iznos naknade štete je smanjen sa 18 na 8 plaća. Glavno radničko vijeće se promjenilo u načinu izbora njegovih članova. Boljka je da se i dalje umanjuje značaj radničkih vijeća, jer je potrebno čak 20 posto sindikalno neorganiziranih radnika da bi se uspostavio sustav, ali je time radnicima onemogućeno ili otežano sudjelovanje u procesima odlučivanja. U Zakonu piše da je osnivač sindikata deset punoljetnih poslovno sposobnih fizičkih osoba, ali nema ni riječi o radniku i to se vuče već 20 godina. Kolektivni ugovori imaju promjenu vezanu uz reprezentativnost, jer stranka u kolektivnom ugovoru može biti isključivo reprezentativni sindikat koji ne mora biti strukovni što znači da liječnici možda nisu reprezentativni u zdravstvu ili vlakovođe u Hrvatskim željeznicama. Tu nešto ne valja! Nerepresentativan sindikat ne može štrajkati ili samo izuzetno zbog neisplate plaća. Mirenje koje je prije uređivalo gospodarsko-socijalno vijeće, sada uređuje ministar koji za to prethodno pribavlja mišljenje GSV-a što je također absurdno. Zaključno, jedini koji od ovakvih zakona profitiraju su nakladnici, predavači i

Financijske i fiskalne obveze sindikata

Dr. sc. Marija Zuber, savjetnica u Hrvatskoj zajednici računovođa i financijskih djelatnika govorila je o obvezama sindikata prema Zakonu o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija koji je donesen 1. siječnja 2015. godine, odnosno o financijskim i fiskalnim obvezama sindikata kao neprofitne organizacije, jer se te obveze svakim danom šire. Takvih neprofitnih organizacija je oko 57 000 i njihovi prihodi su oko 3 milijarde kuna.

– Država je odlučila uvesti red u tom sustavu, ali je utvrđeno nekoliko olakotnih instituta za sindikate. Zakon jasno uređuje sustav financijskog poslovanja i njegovog nadzora, detaljno se uređuje što se smatra dobrim financijskim upravljanjem i dobrom kontrolom i uvodi se načelo javnosti i transparentnosti. Godišnje financijske izvještaje sindikati ipak neće morati javno objavljivati. Sve organizacije moraju ustanoviti i komponente svoje unutarnje kontrole te izraditi godišnje financijske planove te planirati svoje aktivnosti. Država se ne miješa u način korištenja financijskih sredstava, ali traži su-

Pitanja i odgovori

Na brojna pitanja sudionika seminara odgovarali su Olivera Marinović, Viktor Gotovac i Marija Zuber. Mnoge je zanimalo **ima li učitelj pravo na naknadu troškova putovanja do radnog mjesta ukoliko ne postoji organizirani međumjesni prijevoz**. Ako putuje više od 100 kilometara i ako nema nikakvog organiziranog prijevoza, radnik ima pravo na uvećanje osnovice za obračun od 5 posto.

Prema uredbi Vlade postoji odluka o zabrani zapošljavanja po-moćnog i administrativnog osoblja u javnim službama i što ako spremaćica ode na bolovanje pa škola ostane bez takve djelatnice? Ili kad ih je više pa su jedna ili dvije odsutne, njihov posao se prebacuje na preostale? Ima primjera da su na nekim fakultetima sve spremaćice istodobno otišle u mirovinu i na svu sreću fakulteti su iz vlastitih sredstava angažirali takve djelatnice kao zamjenu. U stvarnosti to sigurno znači veći angažman ljudi koji već rade takve poslove, ali to može značiti slabije čišćenje.

Mora li tehničko osoblje pristati na promjenu kvadrature? Ima li tehničko osoblje na ime toga mogućnost koristiti neku beneficiju poput slobodnog dana, ako već ne dobije veću plaću? Ako je to napisano u ugovoru o radu, onda mora. Pedagoški standard ne može utjecati na takve odluke. Kvadratura je parametar kao i visina plaće i trebalo bi ju definirati u kolektivnom ugovoru. Slobodan dan ne dolazi u obzir kao kompenzacija za pojačani rad.

Kako će se vrednovati dopunski rad učitelja vezan za dopunska nastavu? Ljudi imaju svoje godišnje i tjedno zaduženje i Ministarstvo će morati pronaći načina da se i to vrednuje, jer je to nova obveza. A može se dogoditi da se ne zaključuju negativne ocjene pa neće biti potrebe za dopunskom nastavom.

Učitelj živi u Zagrebu, a radi u Križevcima i u nedjelju ide s učenicima na izlet iz Križevaca. Putovanje je dulje od 8 sati. Ima li pravo na dnevnicu i na troškove prijevoza budući da je neradni dan? Dnevnicu ima za 8 sati rada s učenicima i ta je dnevница oporeziva, a na putne troškove ima pravo. Za manje od osam sati nema pravo na pola dnevnice.

Ako je djelatnik na bolovanju ima li pravo glasati na učiteljskom vijeću na kojem se bira ravnatelj škole? Radnik koji je na bolovanju je u radnom odnosu i ne smije mu se uskraćivati prava koja proizlaze iz radnog odnosa pa prema tome on može doći i glasovati, ali može glasovati i njegova zamjena koja je također u radnom odnosu.

Može li škola donijeti svoj interni akt kojim bi utvrdila kriterije o tehnološkim viškovima? Poslodavci to ponekad čine, ali je to načelno vrlo dvojbeno pogotovo zato što su kriteriji vrlo rastezljivi, no oni ne smiju biti arbitarni i nije dobro manipulirati time. Jer kriterij ne može biti pitanje tko bolje radi!

Ima li zaposlenik u osnovnoj školi s ugovorom na puno radno vrijeme pravo na isplatu smjenskog rada ako je na pola radnog vremena rješenjem o roditeljskom dopustu zbog djeteta s teškoćama u razvoju? Moraju biti ispunjena obilježja smjenskog rada i onda ima pravo na isplatu.

Djelatnik ima zaštićeni račun i ima pravo na jubilarnu nagradu. Na koji mu se račun isplaćuje nagrada? Isključivo na redovni, a ne na račun zaštićen od ovrhe. Na zaštićeni račun ne može se isplaćivati božićnica, regres, naknada za odvojeni život i otpremnina. Naknade za prijevoz, naknade za službena putovanja, različite potpore, ali samo u visini neoporezivog iznosa mogu se isplatiti na zaštićeni račun.

Učiteljica je na roditeljskom dopustu i može li ju se proglašiti organizacijskim viškom? Dok je na roditeljskom dopustu učiteljici se ne može otkazati ugovor o radu.

organizatori seminara. Od zakona koji bi trebao omogućiti radni smo stvorili temu za površne napise u novinama – zaključio je Viktor Gotovac.

marni financijski izvještaj na razini pravne osobe. Financijski izvještaji svih neprofitnih organizacija se moraju javno objaviti. Osim izvještaja sindikata i udruge poslodavaca. Za ustroj, zakonito poslovanje i vođenje računovodstvenih poslova odgovoran je zakonski zastupnik sindikata. Neprofitne organizacije nisu obveznici porezna dobiti, ali ako počnu obavljati nešto što naplaćuju i od čega ne moraju zarađivati, kao što je prodaja časopisa, iznajmljivanje poslovnog prostora, tada automatizmom postaju obveznici poreza na dobit i moraju se prijaviti u registar poreznih obveznika. Sindikat je obvezan izvještavati o svakoj kuni isplaćenoj kroz plaće, potpore, nagrade, troškovi prijevoza za dolazak na posao, službena putovanja, ali i o svakom iznosu koji se isplaćuje članovima upravljačkih tijela sindikata, o iznosima isplaćenima po ugovoru o djelu

istodobno su bile raznovrsne i o nekima se je po prvi puta govorilo na Preporodovom savjetovanju pa su tako sudionici mogli upoznati i europski kontekst sindikalnog dje-lovanja, a dobiti i neke korisne informacije o komunikaciji sindikata s medijima.

– Bilo je doista korisno i vrijedno, a pred nama je godina u kojoj ćemo morati još više raditi. No, kad imаш ovaku snagu iza sebe onda nema straha i vjerujem da će na kraju godine Preporod biti još snažniji i još uspješniji – zaključio je Željko Stipić.

Andrija Puškaric

8. prosinca Održana zajednička tiskovna konferencija predstavnika dviju referendumskih inicijativa, Inicijative o zabrani izdvajanja pratećih i neosnovnih djelatnosti u javnom sektoru i Inicijative „Ne damo naše autoceste!”, na kojoj su javno predstavljena četiri pitanja upućena predsjedničkoj kandidatinji i predsjedničkim kandidatima. Na konferenciji su govorili Boris Pleša, Enes Cerimagić, Mijat Stanić i Željko Stipić.

* U Splitu održano Međuzupanijsko vijeće Preporoda za južnu Hrvatsku. Na sastanku su povjerenice i povjerenici upoznati s njihovim novim obvezama koje proistječe iz donošenja Zakona o finansijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Na završetku sastanka priređen je i oproštaj s umirovljenim kolegicama i kolegama, a to su Nevenka Ružić iz Osnovne škole Sućidar, Ljubica Ivandić iz Osnovne škole don Lovre Katića, Darija Jurić iz Osnovne škole Strožanac, Rajko Dimić iz Osnovne škole Plokite i Slavko Vučić iz Osnovne škole Vrgorac.

19. prosinca „Administriranja prosvjetnim vlastima nikad dosta”, naslov je tiskovne konferencije održane u Splitu. Izlagaci Sebastijan Troskot i Željko Stipić osvrnuli su se na probleme s ocjenjivanjem na

polugodištu i administrativnim obvezama nastalim u svezi s uvođenjem Građanskog odgoja.

20. prosinca U Zagrebu održano Međuzupanijsko vijeće Preporoda za središnju Hrvatsku. Na sastanku se okupljene povjerenice i povjerenike detaljno upoznalo sa svim poduzetim aktivnostima koje je Preporod samostalno ili zajedno s ostalih 17 sindikata proveo od zadnjih sastanaka tijela sindikata. Također, govorilo se i o novim administrativnim obvezama povjerenica i povjerenika.

23. prosinca Dvije su referendumskne inicijative priopćenjem obavijestile javnost kako su predsjednički kandidati Ivan Vilibor Sinčić i Milan Kujundžić pozitivno odgovorili na postavljena pitanja. Ivo Josipović i Kolinda Grabar Kitarović nisu se izjasnili o pitanjima koja su im uputili predstavnici dviju referendumskih inicijativa.

29. prosinca Održan božićno-novogodišnji domjenak na koji su uz, povjerenice i povjerenike iz središnje Hrvatske, bili pozvani i gosti, ponajprije predstavnici drugih sindikata. Na početku je domjenka predsjednik Preporoda podsjetio na ključne sindikalne aktivnosti u 2014. godini.

10. siječnja Članovi Nastavnici organizirano, internetskog portala za učitelje i nastavnike, održali Skupštinu u prostorijama Preporoda. Sudionike Skupštine pozdravio, prije početka, predsjednik Preporoda.

19. siječnja Preporod je prosvjetnim vlastima predložio kandidate za rad u sektorskim vijećima za pojedine obrazovne sektore. Predloženi su Ivica Marinčić iz Poljoprivredne škole u Zagrebu, Branko Šimunković iz Grafičke škole u Zagrebu, Tomislav Čurković iz Prometne škole u Zagrebu, Romanita Milojević iz Medicinske škole Mlinarska u Zagrebu, Branka Grabar Tripalo iz Škole za osobne usluge u Zagrebu, Anica Hrlec iz Srednje škole Vrbovec i Damir Miletić iz Tehničke škole u Zagrebu.

21. siječnja U Preporodu održan sastanak na kojem su sudjelovali Viktor Gotovac i Đorđe Gardašević s Pravnog fakulteta u Zagrebu te Mirela Bojić i Mirna Matković, pravnice iz Matice hrvatskih sindikata. Na sastanku su dogovorene radnje kojima će se pridonijeti potpunijem Očitovanju koje će Organizacijski odbor uputiti prema Ustavnom sudu.

22. siječnja Od Vlade Republike Hrvatske su zatraženi prijedlozi odluka, odluke, za-

pisnici, zaključci i drugi dokumenti sa sjednica Vlade na kojima se raspravljalo i odlučivalo o izdvajaju dijela poslova iz javnog i državnog sektora. Također, od Ministarstva vanjskih poslova su zatraženi dokumenti, pregovaračke pozicije i usuglašeni stavovi pregovaračkih odbora nastali za vrijeme pregovora o ulasku Republike Hrvatske u EU vezani za način obavljanja poslova u javnim i državnim službama, odnosno izdvajaju pratećih djelatnosti u javnom i državnom sektoru.

30. siječnja U Umagu započelo trodnevno savjetovanje za sindikalne povjerenice i povjerenike. Prijavilo se 220 sudionica i sudionika. Nakon obraćanja Predsjednika Sindikata prvo je predavanje održao Boris Jokić, voditelj Ekspertne skupine za reformu kurikuluma. „Moderna kretanja u obrazovanju“ – naslov je predavanja koje je sudionicama i sudionicima približilo promjene koje se događaju u odgojno-obrazovnim sustavima. Nakon Borisa Jokića, u iduća dva dana, izlagali su Dragan Bagić, Sunčica Findak, Olivera Marinković, Viktor Gotovac i Marija Zuber.

Blagajna uzajamne pomoći Brzo i efikasno rješava vaše financijske probleme

tel 021/323 036 ili www.sindikat-preporod.hr

**POZIV
NA SURADNU**

Zahvaljujući
vašim
tekstovima,
fotografijama i
karikaturama
neka naše
glasilo bude
još
kvalitetnije i
raznovrsnije.

Vaše priloge
šaljite na:

ured@sindikat-preporod.hr

Slobodna Dalmacija
UTORAK, 3.2.2015.

**Troše kao
pijani milijunaši**

••– Država i Ministarstvo
ponašaju se neodgovorno
i nanose štetu sustavu.
Apsolutno sve sporove
dobivamo, a oni svojim
ponašanjem pokazuju
nevjerljatan odnos
prema društvenom novcu.
Planiraju troškove kojima
će nadoknaditi kršenje
propisa, to je nečuveno.
Zabrinjavajuće je da se
takav silan novac troši na
sudske sporove – smatra
Branimir Mihalinec,
predsjednik Nezavisnog
sindikata zaposlenih u
srednjim školama.

– Bojimo se da su troškovi
na ime presuda i viši, jer
škole neke manje iznose
plate iz svojih sredstava
pa se to nigdje ne isakuje.
To najbolje govori koliko
tu nema discipline – kaže
Željko Stipić, predsjednik
školskog sindikata
Preporod, zaključujući.

NOVI LIST Srijeda, 31. prosinca 2014.

NOVOGODIŠNJA ŽELJA

Stipić: Bit će ovo godina
golog preživljavanja

– Brojka od 650.000
potpisa za referendum
protiv outsourcinga u
javnim službama događaj
je godine. Takva se
solidarnost na socijalnom
pitaju nije dogodila 25
godina, a neće se tako
skoro ponoviti. Prvi put su
se spašavala radna
mjesta, i to najslabije plaćena, radnika koji
nemaju utjecaja u sindikatu, ili i nisu u
sindikatu, a gradani su osim solidarnosti
pokazali i nezadovoljstvo aktualnom vlašću.
Očekujem da se u 2015. godini referendum
što prije raspisće, a cilj sindikata je dovesti na
referendum više gradana nego je ikad ikome
uspjelo. U obrazovnom sustavu od 2015.
godine ne očekujem mnogo. Bit će to godina
na stand by-u, godina golog preživljavanja,
koja će za obrazovanje značiti status quo»,
uvjeren je predsjednik Hrvatskog školskog
sindikata »Preporod«, Željko Stipić. (L.J. B. M.)

**SLOBODNA
DALMACIJA**

prenosimo iz tiska

Jutarnji LIST

NOVI LIST

**Večernji
list**

Glas Slavonije

**24
SATA**

Slobodna Dalmacija
UTORAK, 3.2.2015. NOVOSTI.9

Riječ je o radnim sporovima za koje su u
Ministarstvu svjesni kako će ih izgubiti. Lani su za
tu svrhu već potrošili 1,8 milijuna kuna, dovoljno
za zapošljavanje 60 asistenata u nastavi! A tako
će biti i ove, i sljedeće godine, pa i 2017...

klasa:612-10/95-01-1267,
ur-broj: 532-03-1/7-95-01.

Glasilo je oslobođeno poreza

Priprema i tisk: Denona d.o.o.